

TMÁMK HÍRLEVÉL

I. évfolyam 3. szám

www.tmamk.hu

2007. NOVEMBER

ELŐRE TEKINTŐ

2008: a Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve

Az Európai Bizottság a 2008. évet az „Interkulturális Párbeszéd Évének” nyilvánította. Feltételezzük, hogy e szándék bizonyítani kívánja: párbeszéd mindig a világ érdekében zajlik. A társadalom működésének motorja az emberek közötti diskurzus, mely feltételezi a szabad gondolkodást és az egyén önmagával való következetességét.

A párbeszéd mibenlétének elemzését azonban mindenkor áthatja a politika, hiszen az embernek mindvégig egy politikai gondolkodástól átjárt és meghatározott világban kell élnie. Nem elfeledkezve arról, hogy saját életét folyton összhangba hozza a világgal, mert ezt kell tennie. Ennek érdekében csatlakozik közösségekhez és csoportokhoz, melyek sajátos arculattal, szokásokkal, vallással és kultúrával bírnak. Ez azt is jelenti, hogy az egyén nem a semmiből hozza létre saját gondolatrendszerét és annak nyomán döntéseit, hanem öröklí és kiválasztja a számára megfelelőket egy a már történelmi tapasztalatba ágyazott, de aktuálisan létező hálóból. Ezek a kiválasztott elemek azonban könnyen merev gondolati sablonokká, majd beszédpanelekké vál(hat)nak, melyek akadályai lehetnek mások megértésének és elfogadásának, szélsőséges esetben akár csak eltűrésének is.

A párbeszédre való képesség, felszabadító erejű gondolati nyitottságot feltételez, mely olyan szellemi játéktérrel teremt, ahol létrejöhet valódi diskurzus. Hozadéka is e kinyílt játéktérnek (és értsük ezen itt a közösségekben vagy azok között folytatott párbeszéd virtuális helyét), hogy megmenekít az egyedüllétől és az elszigetelődéstől, amelyek az emberi magatartás végletes és tragikus formái.

A kultúrák közötti párbeszéd értelmezésünkben nemcsak az erőteljes különbségeket felmutató, „nagy” kultúrák közötti érintkezést ösztönzi, hanem a kisebb kulturális egységek közötti átjárhatóság hosszú távú értelmét és célját sugallja. Európa sok és eltérő kulturális mentalitású nemzetet egyesít, ám minden egyénnek és csoportnak először a maga helyén, saját mikrokörnyezetében kell megkeresnie a kapcsolódást az eltérő szokásokkal, hagyományokkal rendelkező közösségekhez. Egy város, avagy kisebb település a legtávolabbról sem homogén lakóinak szokásait, társadalmi státuszát, kulturális gyökereit tekintve. Mégis gyakori, hogy egymás számára idegenként léteznek a különböző csoportok tagjai egy olyan épített világban, melynek valójában közös használói.

Amikor e napokban hozzáfogunk a 2008-as közművelődési év megtervezéséhez, múltban gyökerező hagyományaink és a jövőbe mutató európai integrációnk egyaránt arra kötelezik a szakmánkat, hogy méltó módon vegyük figyelembe mindezt a tervezés során is! (Szentkirályi Krisztina)

ELŐRE TEKINTŐ

2008: a Reneszánsz Éve Magyarországon

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium igazi kuriózumnak ígérkező egyéves programsorozatot készít elő az előttünk álló esztendőre. A „Reneszánsz Éve 2008.” január 22-én indul a Kultúra Napján és 2009-ben ugyanezen napon ér véget. A megmozdulás apropója, hogy pontosan 550 évvel ezelőtt került trónra Mátyás király.

A lényeg, hogy a rendezvény visszatekintést nyújt az akkori reneszánsz kultúra (az „újjászületés”) világába, beleértve az akkori kulturális, társadalmi, gazdasági viszonyokat, demonstrálni próbálja, mit jelent napjainkban a reneszánsz. Mindemellett megmutatja a jelen művészetét, és egyfajta dialógus kialakításának lehetőségét ajánlja a két kor között. A „Reneszánsz Éve 2008.” arra törekszik, hogy minden kultúra és kulturális ág megmutathassa magát. Külön érdekesség lesz az úgy nevezett „Reneszánsz iwiw” létrehozása. Egy elektronikus felületen fogják szemléltetni, hogy a kor nagyjai milyen szoros kapcsolatokat áptak egymással.

A „Gasztroreneszánsz” napokon pedig majd hasunkra is gondolhatunk.

Települési felelősök

- Bajszné Kiss Magdolna
Alsónána, Alsónyék, Báta, **Bátaszék**, Bogyiszló, Decs, Fadd, Fácánkert, Felsőnána, Harc, Kéty, Medina, Murga, Ócsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, **Szekszárd**, Tolna, Várdomb, Zomba
- Say István
Bikács, Bölcske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Kisszékely, Kistormás, Kölesd, Madocsa, Nagydorog, Nagyszékely, Németkér, Ozora, **Paks**, Pálfa, Pincehely, Pusztahencse, Sárszentlőrinc, **Simontornya**, Tengelic, Tolnanémedi
- Czink Judit
Belecska, Diósberény, Értény, Felsőnyék, Fürged, Gyöng, Iregszemcse, Keszőhidegkút, Koppányszántó, Magyarkeszi, Miszla, Nagykönyi, Nagyszokoly, Pári, Regöly, Szakadát, Szárazd, **Tamási**, Udvari, Újireg, Varsád
- Szentkirályi Krisztina
Attala, Csibrák, Csikóstóttos, Dalmand, **Dombóvár**, Döbrököz, Dúzs, Gyulaj, Hőgyész, Jágónak, Kalaznó, Kapospula, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Mucsi, Nak, Szakály, Szakcs, Várong
- Komjáthiné Horváth Ágnes
Aparhant, Bataapáti, **Bonyhád**, Bonyhádvarasd, Cikó, Grábóc, Györe, Izmény, Kakasd, Kisdorog, Kismányok, Kisvejke, Lengyel, Mórág, Mőcsény, Mucsfa, Nagymányok, Nagyvejke, Tevel, Váralja, Závod

Kistérségi felelősök

Bonyhádi –
Komjáthiné Horváth Ágnes
Dombóvári – *Szentkirályi Krisztina*
Paksi – *Say István*
Tamási – *Czink Judit*
Szekszárdi –
Bajszné Kiss Magdolna

Témafelelősök

KULTÚRA, OKTATÁS

- Say István
Duna Menti Folklórfesztivál, egyházi művelődés, európai integráció, Hírlevél, kiadványok, Magyar Kultúra Napja, önkormányzati igazgatás, teleházak
- Bajszné Kiss Magdolna
civil szféra, diákművelődés, egyesületi művelődés, élethosszig tartó tanulás, kompetencia alapú közoktatás-fejlesztés, konferenciák, Magyar Tudomány Ünnepe, szakmai tanácskozások-képzések, tanórán kívüli tevékenység, TIOK, turizmus
- Czink Judit
Filharmónia, hangversenyek, Ifjú Tudorok, Ifjúsági Hangverseny Sorozat, kórusok, közművelődési képzések, Kulturális Kézikönyv, népfőiskola, programnaptár, régiós kapcsolatok, statisztika, zenekarok
- Komjáthiné Horváth Ágnes
Cinegemadár Népdaléneklési Verseny, életkori klubok, EKF, Felnőttképzés, kézművesség, kiállítások, kismesterségek, Mesterségek Ünnepe, népdal, népi iparművészet, Népművészeti Egyesület, népzene, réteglubok, vásárok
- Szentkirályi Krisztina
bábozás, diákszínjátás, ERIKA, filmművészet, fotóművészet, helytörténet, honismeret, iparművészet, irodalmi műsorok, képzőművészet, kisebbségi művelődés, közművelődési információs rendszerek, mozgásművészet, nemzetközi kapcsolatok, népi hagyományörzés, néptánc, színjátás, versmondás
- Földesi Gyula
diákolimpia, diáksport, Megyei Diáksport Tanács, Sportévkönyv (Diáksport), sportképzések

DIÁKSZPORT

Tolna Megyei Általános Művelődési Központ Szekszárd, Szent István tér 11-13.

Dr. Say István
fszt. 40. szoba * telefon: (74) 505-600/147 * fax: (74) 505-661 * mobil: (20) 549-2154 * e-mail: sisti@tmamk.hu
Bajszné Kiss Magdolna
fszt. 40. szoba * telefon: (74) 505-600/146 * fax: (74) 505-661 * mobil: (30) 530-3657 * e-mail: bajszk@tmamk.hu
Komjáthiné Horváth Ágnes
fszt. 40. szoba * telefon: (74) 505-600/146 * fax: (74) 505-661 * mobil: (20) 946-5617 * e-mail: komi@tmamk.hu
Földesi Gyula (diáksport)
II. em. 210. * telefon/fax: (74) 505-661 * mobil: (20) 463-1401 * e-mail: gyuszi60@tmamk.hu

TAMÁSI TERÜLETI IRODA 7090 Tamási, Nyírfa sor 15.

Czink Judit
Tamási * mobil: (30) 983-2049 * e-mail: czinkjudit@freemail.hu

DOMBÓVÁRI TERÜLETI IRODA 7200 Dombóvár, Bezerédj u. 14.

Szentkirályi Krisztina
Dombóvár * mobil: (20) 265-7144 * e-mail: szentkiralyi@tmamk.hu

Városi kapcsolattartók

Szekszárd: *Pék Jánosné*
Babits Mihály Művelődési Ház
7100 Szent István tér 10. 74/529-610
pekne.marika@babitsmuvhaz.hu
Bonyhád: *Szarvas Irén*
Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége
7150 Bonyhád Pf. 45. 20/377-2377
szirenke70@freemail.hu
Dombóvár: *Barnáné Hurta Tünde*
Többcélú Kistérségi Társulás
7200 Bezerédj utca 14. 74/565-075
bhtundi@gmail.hu
Paks: *Bodó Katalin*, Közművelődési Kht.
7030 Gagarin utca 2. 75/511-090
bodokati@t-online.hu
Tamási: *Klein Piroška*
Könnyü László Városi Könyvtár
7090 Szabadság utca 52. 74/471-158
klepiro@freemail.hu
Bátaszék: *Csiki Béláné*
Keresztély Gyula Városi Könyvtár
7140 Budai utca 2. 74/493-076
babicsiki@freemail.hu
Dunaföldvár: *Szer Noémi*
Városi Művelődési Központ
7020 Ilona utca 9. 75/541-000
szer.noemi@t-online.hu
Simontornya: *Tóthné Unghy Ilona*
Vak BotyánÁlt. és Szakképző Isk., Gimn.
7081 Hunyadi J. u. 15. 74/486-312
smatui@freemail.hu
Tolna: *Brunn Györgyné*
Polgármesteri Hivatal
7130 Hősök tere 1. 74/540-803
brunne@tolna.hu

A megújult tamási Városi Művelődési Központ

Tamási a Koppány völgyében, a gyulai vadrezervátum szomszédságában, a 61-es és 65-ös főutak találkozásánál fekvő közel 9000 fős kisváros, a tamási kistérség központja.

A település oktatási-kulturális intézményekkel jól ellátott: két középiskolája, két – tagintézményként működő - általános iskolája, óvodája, mozgókönyvtári feladatokat is ellátó közművelődési könyvtára, művelődési háza, galériája van. A 90-es évektől egyre több civil szervezet jött létre és erősödött meg.

Városunk az 1880-as és 1910-es évek között indult látványos fejlődésnek. A múlt század második felétől a polgárosodással, az életforma változásával együtt kialakult egy újfajta művelődési igény is. Sorban alakultak a különböző, kulturális célú egyesületek, körök: Polgári olvasókör, Uri Kaszinó, Katolikus kör. 1892-ben alakult meg a Társaskör (vagy iparos kör), amelyet tevékenységi körében tulajdonképpen a mai művelődési ház elődjének tekinthetünk. A ma működő tamási Városi Művelődési Központ az önkormányzat kulturális intézménye.

Több évtizedes története alatt sokat változott hatókörében, funkciójában, szervezeti felállásában és elnevezésében is a társadalmi környezet változásainak és a mindenkori fenntartói akarathoz a hatására.

Egy kisvárosnak – miként Tamásinak is – elsődleges előnye, hogy a személyiséget integrálja, a helyi közösség részévé teszi. Kulturális intézménye, a művelődési otthon pedig nem pusztán falakat jelent, de intézményes keretet ad a találkozásra, az önszerveződésre, felvállalja a kapcsolatok szervezését, a közösségi igények kielégítését, növeli az itt lakók életésélyeit, erősíti önazonosságukat. A tamási művelődési ház – melynek 1440 m²-es rekonstrukciója és 520 m²-es bővítése 2006-ban valósult meg – új, esztétikus, a funkciót jobban szolgáló épületével és szakembereivel alkalmassá vált arra, hogy szerves része és szervezője legyen a helyi kultúrának.

Tevékenységének, létének szükségességét, a helyi társadalomban betöltött szerepét jól bizonyítja az a lakossági érdeklődés, mely épületének felújítását, használatbavételének időpontját kísérte; és hogy az építkezés ideje alatt, a működésben és a körülményekben jelentkező anomáliák közepette is használták az éppen adott épületet és igényelték a közművelődési tevékenységet.

A város lakói és az intézmény munkatársai 2007 februárjában vehették birtokba az új épületet. Nagy örömeinkre a kezdeti lázas érdeklődés nem csak szalmaláng volt, mely az új épületnek szólt. Az eltelt hónapok bebizonyították, hogy a városban és a környező településen élők fontos közösségi értékteremtő színtérnek tartják a házat, életük szerves részének az itt folyó tevékenységet. Munkánkban két fő elv vezérel bennünket: egyrészt megtartani mindent, ami hagyománnyá, sikeressé vált az elmúlt évtizedek során; másrészt – kihasználva az új épület adta profilbővítési lehetőségeket – fel kívánunk karolni minden új kezdeményezést, közösségteremtő formát.

E bemutatkozás során a terjedelem miatt csak az általunk legfontosabbnak ítélt tevékenységeinkről adhatok rövid ismertetőt.

Intézményünkben 27 kiscsoport foglalkozásai zajlanak heti rendszerességgel. Mindennapi kultúránk részeként, a szabadidő, a mozgás, az egészséges életmód, a természet- és környezetvédelem jegyében tartja rendszeres összejöveteleit a tai-chi, az aikido, a hastánc, a jógások köre, a baba-mama klub, a madárbarát kör, a nyugdíjas klub, a foltvarró klub. E hónapban kezdi meg munkáját a természetjárók klubja. Szerveztünk interaktív drogprevenációs előadásorozatot iskolásoknak, fogászati foglalkozásokat óvodásoknak, hirdettünk természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos képzőművészeti pályázatokat. Sikeresek voltak a természetes anyagok használatára épülő kézműves foglalkozásaink. Természetfotó kiállításaink, illetve természettudományi ismeretterjesztő előadásaink is népszerűek. Helyet és lehetőséget adunk képző intézmények számára különböző oktatásokra (7-8. osztályos felzárkóztató képzés, házigondozó-képzés stb.).

A hagyományörző népi és nemzetiségi kultúra értékeinek őrzése, bemutatása, népszerűsítése intézményünk egyik erőssége. E közművelődési formák a lokálpatriotizmus értékvilágának is részét képezik. Amatőr művészeti csoportjaink közül három néptánc csoportunk, két citerazenekarunk és az Őszirozsa népdalkör az elmúlt öt éven belül alakult. Az Iglíce népdalkör már 10 éve működik, kimagasló színvonalon. E csoportok kiegyensúlyozott, igényes szakmai munkája, a működtetésükre létrehozott alapítvány máris eredményeket hozott (fellépések számának jelentős emelkedése, arany és ezüst minősítések, megyén túli kapcsolatok ápolása stb.). Népi kismesterségeket, technikákat tanítunk (többek között szövés, nemezelés, agyagozás) kézműves foglalkozásainkon. Galériánkban minden évben egy-egy népi kismesterség (szíjgyártó, fazekas, szövő, fajták-készítő) alkotásait állítjuk ki, megmutatva, hogy hagyományaink mai viseletünkben, használati tárgyainkban hogyan élnek tovább.

Kulturális értékeink ápolásában, megismertetésében az előbbi élményközpontú közösségi formákon túl szerepe van a vegyeskarnak, a Bel Canto dalszínháznak, a balettoktatásnak. Ezeknek az értékeknek a megismertetését szolgálják a Tamási nyár rendezvénysorozat egyes eseményei. Képző-, ipar- és fotóművészeti kiállításoknak ad helyet intézményünk szervezeti egysége, a Tamási Galéria. Évi 10-11 időszaki kiállítást rendezünk a meglévő Könnyű-hagyatékából álló állandó kiállítás mellett. Galériánk kiváló körülményeket teremt az alkotóknak és alkotásoknak, a kiállítások megnyitójának kialakult törzsközönsége van. A művelődési központban lévő galéria havonta amatőr alkotóknak ad bemutatkozási lehetőséget. Itt állítjuk ki a különböző eseményekre, alkalmakra kiírt pályázatokra érkezett gyermekmunkákat is.

Az épület színháztermének műszaki-technikai lehetőségeit figyelembe véve színházi évadonként színházbérletet és gyermekszínházi bérletet szervezünk. Évente 4-5 alkalommal színházbuszt indítunk kaposvári, pécsi és budapesti előadásokra. Komolyzenei koncertet évente 4-5 alkalommal rendezünk a római

katolikus templomban vagy a művelődési házban. Intézményünk szervezi és bonyolítja a városi ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23., óévbúcsúztató, stb.).

Az idegenforgalmi szezonban szervezzük meg a Tamási nyár rendezvénysorozatot, amely évente 13-18 kulturális eseményt tartalmaz. Tudatosan törekszünk arra, hogy e programokon a szórakoztatáson túl ízelítőt adjunk a kistérség és a megye kulturális hagyományából. A Tamási nyár sorozatnak nagy a látogatottsága, sok érdeklődőt vonz a tamásiak és az itt nyaralók köréből is.

Nyári szaktáboraink népszerűek, mindegyiket évente rendszeresen megtartjuk; így a népzenei vonós és citeratábor, a Művészkert meghívásos képzőművészeti, a néptánc és a regionális fúvószenesi tábor.

A családoknak az ünnepkörökhöz kapcsolódva játszóházakat tartunk. Az általános iskolai korosztály részére közösségi játékokat, tematikus vetélkedőket, sportrendezvényeket szervezünk havi 4 alkalommal. Népszerűek a heti két alkalommal tartott kézműves foglalkozások is. Valamennyi gyermekrendezvényt munkatársaim állítják össze és vezetik le.

A különböző kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének jegyében vesznek részt amatőr művészeti közösségeink a Tolerancia napon, illetve adtunk otthont a roma és sváb kulturális bemutatóknak, rendezvényeknek.

Intézményünk és a városban működő civil szervezetek egymást erősítő, érdekérvényesítő partnerségben dolgoznak. Számos civil szervezet működéséhez és rendezvényeihez biztosítunk szakmai háttérrel, helyet, berendezési és technikai eszközöket. Pályázatokat figyelünk, illetve segítünk azok elkészítésében, közös rendezvényeket szervezünk. Meggyőződésünk, hogy ezzel is erősíthetjük az itt élők mentális kötődését városunkhoz, illetve segíthetjük a civil kontroll fejlődését.

Kulturális szolgáltatási gyakorlatunkban tájékoztatunk a megyei és országos kulturális eseményekről, színházi és kiállítási eseményekre jegyet rendelünk, kirándulásokat szervezünk. Bérbe adjuk helyiségeinket és eszközeinket – alapfeladatunkat nem veszélyeztetve – külső szervek részére is.

1993 óta intézményünkben működik heti három alkalommal a mozi. Technikai korszerűsítésére az idei évben az önkormányzat jelentős összeget költött.

Településünk kisvárosi jellege miatt mindennapi munkánkban a személyes kapcsolatok kialakítását és ápolását rendkívül fontosnak tartjuk. E meggyőződésünk visszaigazolását naponta megtapasztaljuk. Kiegyensúlyozott, jó kapcsolatot ápolunk a város intézményeivel. Kapcsolataink változatosak: a helyiségek alkalmi igénybevételétől, a műsoradáson keresztül a közös programok szervezéséig sok mindent tartalmaznak.

Rövidtávú terveink között szerepel az intézmény tematikai fejlesztése annak érdekében, hogy az itt élők számára biztosítsuk a számítógépes alapú szolgáltatásokat, az internet használatát, az elektronikus levelezés, ügyintézés lehetőségét.

PÁLINKÁS KLÁRA IGAZGATÓ
(Képek a Hírlevél hátoldalán)

A Magyar Teleház Szövetség Dél-dunántúli Regionális Tagozata

Mielőtt rátérnék, hogyan alakultak ki megyénk teleházai, először arra a kérdésre kellene választ adni: mi is a teleház? Sokféle definíciót hallottunk már, a legrövidebb talán az, hogy a teleház korszerű információtechnológiával felszerelt, a helyi közösség kiszolgálására létrehozott közösségi hozzáférési pont.

Magyarországon először 1994-ben hoztak létre teleházat Nagymágocson a könyvtárban, sajnos ez nem volt hosszú életű. 1994-ben Gáspár Máttyás és segítői Csákberényben alapították a következő teleházat, amely a mai napig működik. 1995-ben 15 magánszemély megalakította a Magyar Teleház Szövetséget. A teleházak életében áttörés 1997-ben következett be, amikor az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Hivatalától (USAID) a Hálózat a Demokráciáért Program keretében 30 vidéki civil szervezet nyert teleház létrehozására támogatást.

E programban Tolna megyében is két civil szervezet részesült támogatásban (Nagyszékely és Györköny). Az Informatikai Kormánybiztoság 2001-ben 165 új teleház létrehozásához nyújtott támogatást. (Tolna megyében pl. Pusztahencsén, Kajdacson). A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2002-ben hozzájárult ahhoz, hogy eltűnjenek a teleházak „fehér foltok” Magyarország térképéről, és valamennyi tervezési-statisztikai kistérségben legalább egy, vidékfejlesztési funkciókat felvállaló teleház is működjön. (Tolna megyében ekkor került a hálózatba pl. Nagymányok.) 2003-ban a Magyar Teleház Szövetség stratégiai együttműködési megállapodást kötött az Informatikai és Hírközlési Minisztériummal. A Minisztérium 2004-ben hozzájárult a Magyar Teleház Szövetség hálózati szolgál-

tatásfejlesztési programjának végrehajtásához. 2004 folyamán nagyrészt SAPARD-forrásokból jöttek létre új teleházak.

Ma a Magyar Teleház Szövetségnek 514 tagja van, ezáltal Magyarországon az egyik legnagyobb, civil szervezeteket tömörítő érdekképviseleti és programszervezet.

Ahogy a Magyar Teleház Szövetség tagjainak a száma megnövekedett, felmerült az igény arra, hogy régiós szintre csökkentsék a találkozások szintjét. Az országban elsőként a Magyar Teleház Szövetség Dél-dunántúli Regionális Tagozata alakult meg alsó-mocsoládi központtal.

Teleházaink közül Baranya megyében található 42, Tolna megyében 28, Somogy megyében pedig 29. Ezen belül zsáktelepülésen működik 27, ötszáz fő alatti kistépülésen 51, roma célcsoporttal 5, valamint más intézménnyel (könyvtárral, művelődési házzal) összevontan 22.

A régióban működő teleházak, mintegy 18 ezer embernek nyújtanak szolgáltatásokat, akik közt munkanélküli, szociálisan hátrányos helyzetű, nemzeti kisebbséghez tartozó, nyugdíjas és gyermek egyaránt magas számban található. Ezért az igények minden településen eltérőek, így a teleházak az adott falu, vagy kistérség szükségleteihez igazodnak.

A györkönyi Teleház vezetője, Kuti Imréné a tagozat alelnöki teendőit látja el, az elnök Balogh Anikó Alsó-mocsoládról. Az elnökség másik Tolna megyei tagja Boda János Kajdacsról.

A tagozat működéséről Tolna megyében Kuti Imréné (Livia) ad információt az érdeklődőknek a 75/552-000-ás telefonon.

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület

Tolna megye a kézműipari hagyományokban, népművészeti értékekben gazdag megyék közé tartozik. A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület 1996-ban alakult újjá, Tolna megye azon mestereit fogja össze, akik célul tűzték ki a paraszti tárgykultúra megőrzését és továbbvitelét, a jól használható és szép emberi környezet megteremtését. Az egyesület tagjai állandó résztvevői országos pályázatoknak és kiállításoknak. Rendszeresen részt vesznek mesterség-bemutatókon, kézműves-foglalkozásokat tartanak gyerekeknek és felnőtteknek.

Az egyesület vezető műfajai a *gyöngyfűzés, vászonszövés, fazekasság, hímzés és a kosárfonás*.

A népművészet iránti tisztelet és szeretet és az egyesületben végzett sikeres munka öröme motivál minden tagot. **Az egyesület tagjai Tolna megye 36 településén élnek, az egyesület taglétszáma 124 fő.** Az országban működő népművészeti egyesületek között a nagy egyesületek közé tartozik. Regionális szinten a Somogy és

Baranya megyében lévő népművészeti egyesületekkel működik együtt, egy-egy közös pályázat vagy rendezvény alkalmával. Országos szinten a Népművészeti Egyesületek Országos Szövetségének a tagszervezete.

A szervezet minden tisztségviselője társadalmi munkában végzi feladatát, anyagi ellenszolgáltatás nélkül. Az egyesület szinte minden tagja résztvevője az évenként megrendezett zsűrizéseknek, előadásoknak, konzultációknak és konferenciáknak.

A 119 fős egyesület 26 tagjának ítélte meg a Népi Iparművészeti Tanács a *Népi Iparművész* címet. Négyen kapták meg a *Népművészet Ifjú Mestere* címet. A *Népművészet Mestere* címet ugyancsak négyen viselhetik.

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület tagjai fontos feladatuknak tekintik, hogy megyénk az Európai Unióhoz történő csatlakozás után is megőrizhesse gazdag hagyományát, és értékeit népszerűsíteni tudja Európa szerte. Ezért a következő évek fontos feladata az EU-államok népművészeivel

szembeni hátrány ledolgozásának segítése, az információ-hozzáférés biztosítása, a **megszerzett tudás folyamatos bővítése** és átadása a fiatalabb generáció számára, valamint előadások, kiállítások, táborok és kézműves bemutatók szervezése.

A vezetőség tagjai:

Komjáthi Tamásné Horváth Ágnes elnök,
szövő népi iparművész;
Decsi-Kiss Jánosné titkár,
gyöngyfűző népi iparművész;
Gradwohl Zsolt fazekas népi iparművész;
Nepp Dénes szíjgyártó népi iparművész;
Nyisztor Zoltán fajtátékkészítő;
dr. Say Istvánné gyékény-, szalma-, csuhéfonó;
Szabó István fajtátékkészítő.

Az egyesület munkájáról és programjairól *Komjáthi Ágnes* egyesületi elnök ad felvilágosítást az érdeklődőknek a Tolna Megyei Általános Művelődési Központban személyesen, vagy a 20/946-5617-es telefonon.

A Népművészek Országos Szövetsége ez évi őszi tisztújító ülésén országos alelnökévé választotta meg a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület elnökét, a Tolna Megyei Általános Művelődési Központ munkatársát: KOMJÁTHI TAMÁSNÉ HORVÁTH ÁGNES közművelődési főtanácsost.

Megalakult a Közkincs Kerekasztal a Paksi kistérségben is

A Paksi Kistérségi Közkincs Kerekasztal alakuló ülésén megvitatta a Tolna Megyei Általános Művelődési Központ által készített helyzetelemzést, amelynek a leglényegibb részeit itt közöljük.

Kistérség, mikrotérség, kistáj Paks vonzáskörzetében

Az ötvenes éveket Tolna megye szerkezetileg hat járással érte meg. Nem sokkal később azonban a megye magvát képező Gyönki járást felosztották a többiek között. A hetvenes évek végén azután ez az öt járás kezdte meg a városkörnyéki igazgatási rendbe való átszerveződést. Az egységek határai kisebb mértékben szinte állandóan változtak, és voltak viták a közelmúltban is a kistérségek kialakításakor, de végül is Tolna megye jelenlegi öt kistérsége gyakorlatilag az egykori öt járásnak tekinthető.

A Paksi kistérségen belül közös jegyeket mutat a Sió-Sárvíz mente mikrotérsége, amely mint dél-mezőföldi kistáj egészen Tolnáig átnyúlik a Szekszárdi kistérség területére is.

A megye keleti határvonalát képező Duna az immár három itteni híd ellenére is nagyon erősen tényleges határ. Így a megye Paksi-Dunaföldvári kistérsége Bács-Kiskun irányában stabil határu. Ez a paksi Duna mente tekintetében erősebb adottság, a dunaföldvári Duna mente esetében kissé lazább, esetenként gyakorolhat az északi város inkább kulturális vonzást a túlpartra.

Megkülönböztetést kívánhat a vizsgálódás szempontjából egy Györköny-Németkér-Dunakömlőd kulturális háromszög, amelynek keretében meghatározóan erős a német nemzetiségi adottság.

A Paks-Dunaföldvári kistérség helyén így akár három-négy kistáj is megjelenik: a paksi, (és külön) a dunaföldvári a városközpontjaik jogán a városoktól délre húzódó dunai térséggel együtt, egy német nemzetiségi a történelmi-néprajzi jogon, a dél-mezőföldi pedig a már elemzett okból.

A dunaföldvári kistáj kultúrájában a folyami gazdasági élet, a hídfőszerep, a történelmi szerep (régészeti és műemléki emlékek), a községekben a református hagyományok hatása tekinthető fontosabbnak. A paksi kistáj kultúrájában a folyami gazdasági élet mellett immár annál is dominánsabban az atomenergetika és a rekreációs funkció emelhető ki. A dél-mezőföldi kistáj sajátja a magyar melletti erős roma (zömében beás) elem. A megkülönböztetetten kezelt „sváb háromszög” esetében a német nemzetiségi hagyományok mellett, a gasztronómiai és borkultúra, valamint a falusi turizmus említhető fontosabb meghatározóként.

Látható az is, hogy az egyes kulturális kistájak jellegzetességei között vannak részrokonságok és átfedések. Ezek összegzésével írható le az a kistérségi szellemi és tárgyi kulturális sajátosság, amely a vizsgált területen akár elhatárolható identitás képzésére is alkalmas lehet.

Az utóbbi megfontolások egy koncepciózus közművelődési fejlesztés során figyelmen kívül hagyhatatlanok. Ugyanakkor letagadhatatlan, hogy a statisztikai kistérségek identitás-tudatát jelenlegi határaikkal egyre jobban erősíti a gazdasági, a forrásfeltáró közös érdek. Ez óhatatlanul kulturális hatásokkal is jár majd hosszabb távon.

És a közművelődési szakmának ennek tényleges bekövetkeztéig sem célszerű tétlenkednie.

Megállapítható, hogy a kulturális kistájak szerinti elhatárolás csak részben mutat egybeesést a közoktatási

struktúra szemszögéből meghúzott belső kistérségi elhatárolással. A szociális-egészségügyi ellátó rendszerek logikája ezekhez képest nyilván egy harmadik típust képez. Végezetül a sport és testnevelési ellátó rendszerek tekintetében a legcsekélyebb a kistérségi jelentőség, az azon belüli tagoltság végképp indokolhatatlan. Még a legelterjedtebb labdarúgás tekintetében sem kivitelezhető egy tisztán kistérségi körzeti bajnokság, mivel a megyei felmenő rendszerbe igazodás más logikát kíván meg. A kistérségi szerep ugyanakkor megerősödőben van a diáksport és a sportigazgatás területén.

A közkultúra kistérségi feltételrendszere

A Paksi-Dunaföldvári kistérségen belül a feltételrendszer színvonalát, változatosságát és volumenét illetően messze kiemelkedik az „atomváros”, amely több sportcsarnokkal-tornacsarnokkal, több sportpályával, uszodával, ezek mellett több komplex funkciójú művelődési intézménnyel büszkélkedhet. Múzeuma több tekintetben nemcsak kistérségi, hanem megyei jelentőséggel is rendelkezik. Ugyanakkor könyvtára nem minden tekintetben éri el az azonos méretű városok feltételeinek átlagát. A meglévő feltételrendszer pozitív együttműködésre alkalmas a teljes városi, sőt városkörnyéki szakmai struktúrával is.

Dunaföldvár városában a volt vár vegyes (kulturális és turisztikai) funkciójú kialakításával a már meglévő rendszert kiegészítve, a város és szűkebb mikrotérsége számára már kielégítő feltételrendszert biztosít, Bölcskén, illetve még inkább Madocsán az adottságok volumenükben megfelelnek akár egy nagyközségi elvárásnak.

A dél-mezőföldi településborkorban a legsürgősebb teendő a nagydorogi kulturális terek kisvárosi volumenre és színvonalra fejlesztése és korszerű tevékenységstruktúrára való átalakítása. Ennek során esetleg célszerű felszabaduló közoktatási terek hasznosításával is számolni. A mikrotérségen belül a vizsgált területen a leghátrányosabb Bikács település, amelynek azonban Nagydoroghoz való közelsége a jó közúti kapcsolat alapján önmagában megoldás lehet, kulturális tartalmú fejlesztést is elindítottak továbbá a turisztikai fejlesztései. A Dél-Mezőföld a „sváb háromszöggel” együtt országos ismertségű teleházai tekintetében.

A „sváb háromszög” települései közül kimagaslóan fejlett adottságú Györköny és Dunakömlőd. Németkér kulturális infrastruktúrája azonban gyors és koncepcionális megújulást kíván.

A nagyszámú falunap, szüreti fesztivál, szabadtéri néprajzi esemény felveti annak célszerűségét, hogy főleg a kisebb községek számára közös mobil rendezvény-infrastruktúra is létrejöjjön (kistérségi hatókörű mobil – akár többfelé tagolható – színpadrendszerrel, rendezvénysátorral és berendezésével, hangosító és világosító berendezésekkel, esetleg mobil illemhelyekkel). Egy ilyennek a kialakítása azonban már teljes körű megegyezéssel kistérségi rendezvényütemezést is feltételezne. Ugyanakkor a kisebb települések közoktatási volumenének visszaszorulásával egyidejűleg növelhetné a helyi kulturális fejlettséget.

Országos Diákszemélyiségverseny 2007.

A Tolna Megyei ÁMK szervezésében zajlottak a 2007. évi Országos Diákszemélyiségverseny kistérségi fórumai Tolna megyében. Az öt kistérség meghatározott számú küldöttet delegálhatott a fórum résztvevői közül az október 28-tól 30-ig Zánkán megrendezett ODP-re. Megyénket 11 diák és egy diák-ügyekkel foglalkozó kísérőpedagógus, a nagymányoki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola tanára, *Laufné Séder Margit* képviselte.

Az ODP a következő ajánlást nyújtotta át az oktatási és kulturális miniszternek:

1. Legyen több a diákönkormányzatok számára elérhető, a diákságnak közérthetően kiírt pályázat. A pályázatok jelenjenek meg egy folyamatosan frissített honlapon.
2. Legyen intézményi szinten túlmutató, rendszeres tapasztalatcsere a diákönkormányzatok között. Jöjjön létre elektronikus diákönkormányzati fórum, honlap, országos és regionális szinten is.
3. Biztosítsa a folyamatos elektronikus és papír alapú diákönkormányzati, diákjogi ismeretterjesztést és ilyen irányú képzést a pedagógusok és diákok számára.
4. Legyen egyetértési joga a diákönkormányzatnak a diákmozgalmat segítő pedagógus (DMSP) kijelölésénél.
5. Készítsen elő olyan jogszabály-módosítást, amely szerint az intézményi házirendet háromévenként vagy sűrűbben újra el kell fogadni (a szabályzat változatlanul hagyása esetében is).
6. Közoktatási intézmények összevonása, átalakítása esetén legyen kötelező az intézményi szabályzatok felülvizsgálása. Készüljön terv az átalakulásban érintett tanulók integrálására, amelyet régi és új intézmény diáksága is elfogad.
7. Legyen mindenki számára tilos a dohányzás a közoktatási intézményekben.
8. Vizsgálja felül a miniszter a diákönkormányzat gazdálkodásának szabályozását. A diákönkormányzat kapjon „címkézett” támogatást. Az iskola költségvetésén belül legyen külön nevesített kerete a diákönkormányzatnak.
9. Évente hívja össze a Diákszemélyiségversenyt, többlépcsős delegálási módszerrel.
10. Kezdeményezze, hogy a helyközi közlekedési menetrendek kialakításánál vegyék figyelembe az iskolák munkarendjét.

11. Kezdeményezze a szociális alapon járó juttatások és az ezekben részesülők jogosultságának megvizsgálását.
12. A közoktatásban is működjön a kiemelkedő tanulmányi teljesítményt elismerő ösztöndíj-rendszer.
13. Készüljön felmérés az integráció és az esélyegyenlőség napi gyakorlatáról, a jogszabályi előírások teljesítéséről a közoktatási intézményekben. Ennek eredményei legyenek nyilvánosak.
14. Kezdeményezze, hogy az ellenőrzési joggal rendelkezők végezzenek célzott vizsgálatokat a diákjogok teljesüléséről a közoktatási intézményekben.
15. Az OKM készítsen elemzést a diákjogok érvényesülése mindennapi gyakorlatáról.

A Diákszemélyiségverseny kéri:

- az oktatási és kulturális minisztert, hogy ezt az Ajánlást juttassa el az érintett kormányzati döntéshozókhoz, illetve a parlamenti bizottságokhoz, az országgyűlési képviselőkhez, és a közoktatás szereplőjéhez;

- az Országos Diákjogi Tanácsot, hogy értékelje a kistérségi fórumok és a diákszemélyiségverseny szekciók jegyzőkönyveit, és az abban megfogalmazott felvetéseket továbbítsa az illetékes döntéshozókhoz.

A megyénkből delegált diákok véleménye az ODP-ről:

„Tetszett a (két alkalomból álló) szekciómunka, mert játékos, oldott formája a diáklógusra helyezte a hangsúlyt. Új technikákat tanultunk, a közösségépítés hatásos módszereit.

Hasznos volt továbbá, hogy bővíthettük személyes kapcsolatainkat. Jók és közérthetőek voltak az előadások, számos gyakorlati példával és honlap-ajánlással.

A szervezésben voltak pontatlanságok, nem tudtak felvilágosítást adni a fakultatív programok helyszíneiről. A helyszínre utazás nagyon hosszú és körülményes volt. (Utaztatásunkat központilag szervezték.)”

Kovács Virág
(12. osztályos tanuló,
516. sz. Ipari Szakképző Iskola,
Szakközépiskola és Kollégium,
Dombóvár)

„Sok embert megismertem, akik közvetlenek voltak. Új ötleteket kaptunk egymástól, és azóta is imélezzük.

Feltétlenül pozitív tapasztalatom volt, hogy a diák-felhasználók merték vállalni a véleményüket.

A szekciómunka tartalmas volt, játékos, csapatépítő kommunikációs formákat sajátíthattunk el. Sajnálatos azonban, hogy mindegyre csak egy nap állt rendelkezésre. A szekcióvezető felkészültsége is megfelelő volt.

A plenáris üléseken témák és felvetések hangzottak el, de a felhasználó diákok nem mindig kaptak ezekre egyértelmű válaszokat.

A korosztály szerinti csoportok képezése nem feltétlenül volt szerencsés. A jobb megismerés érdekében vegyes korosztályú csoportokat is ki lehetett volna alakítani. Az útbiztosítást, az információáramlást gördülékenyebbé kellett volna tenni a helyszínen.”

Papp Nikolett
(11. osztályos tanuló,
Illyés Gyula Gimnázium,
Dombóvár)

A Bonyhádi Kistérségből én voltam az egyik küldött. Sok új dolgot tanultam az Országos Diákszemélyiségversenyen.

A megnyitó utáni napon szekcióülésekre mentünk. Én a „Kell egy csapat?”-ot választottam. Játékos csapatépítő feladatok mellett egy kicsit elméleteztünk, foglalkoztunk a DÖK feladatával, működésével.

Ebéd után beültem a közoktatási fórumra, melyet ismét szekciómunka követett. Nagyon aranyos és kedves vezetőink voltak. Ők a MODE-ből érkeztek.

Este, vacsora után az „Add a kezed” Alapítvány tartott előadást az alkohol, drog, dohányzás témaköréről. A leszokás, az elkerülés módjait is érintve megdöbbentő adatokat is halottunk.

Reggel összecsomagoltunk, reggeliztünk és részt vettünk a záró plenáris ülésen, amit Hiller István miniszter zárt. Elénekeltek a Szózatot is a végén.

Fergeteges hangulat volt az előadóteremben, melynek következményeképpen együtt énekeltek az „Újra itt van a nagy csapat,” című dalt. Nagyon félttem, hogy nem fogom jól érezni magam, de szerencsére nem így lett.

Gungl Kinga
(Nagymányok,
II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola)

* KÉPZÉS * KÉPZÉS * KÉPZÉS * KÉPZÉS * KÉPZÉS * KÉPZÉS *

A TMÁMK 2007-ben középfokú és felsőfokú közművelődési szakember szakképesítést nyújtó, államilag elfogadott oklevelet adó tanfolyamot indít.

Ez a képzés lehetőséget nyújt a szakirányú közép- és felsőfokú végzettséggel nem rendelkező közalkalmazottaknak, munkavállalóknak, valamint az átképzést igénylő munkanélkülieknek a munkakör ellátásához szükséges szakirányú végzettség megszerzésére. Az Országos Képzési Jegyzékben a középfokú köz-művelődési szakember szakképesítés az **52 8407 01 (FEOR 3713)**, a felsőfokú közművelődési szakember a **71 8407 01 (FEOR 3713)** azonosítási számon szerepel.

A közművelődési szakember feladata többek között a helyi hagyományokat gazdagító közösségi lehetőségek biztosítása, a kisebbségi és helyi kultúra értékeinek közismertté tétele. Tevékenységi körébe tartozik, hogy felismerje a helyi polgárok szükségleteit, társas kapcsolatokra vonatkozó igényeit, számukra közéleti, szórakozási lehetőségeket biztosítson akár intézményi, akár közösségi keretekben.

A TMÁMK 280 óra elméleti és 80 óra gyakorlati képzési idejű tanfolyamát levelező rendszerű formában, heti egy napos konzultáció, előadás formájában szervezi meg.

A jelentkezés feltétele középfokon érettségi, felsőfokon főiskolai, egyetemi végzettség.

A képzés díja 100.000.-Ft, ami nem tartalmazza a vizsgadíjat.

A képzés beszámítható a pedagógusok hétévenkénti kötelező továbbképzésébe is, részvételi díja központi költségvetési támogatásból fedezhető.

Megfelelő számú jelentkezés esetén levélben tájékoztatjuk a jelentkezőket a tanfolyam indításáról.

A képzésről bővebb felvilágosítást nyújt Czink Judit a 30/9832-049-es telefonszámon.

A képzési formát különösen ajánljuk:

kisebbségi településen (községben, kisvárosban) élő/tevékenykedő

PEDAGÓGUSOK, KÖNYVTÁROSOK, MOZGÓKÖNYVTÁROSOK, EGYESÜLETI VEZETŐK, IGAZGATÁSI MUNKATÁRSOK, EGYÉB HUMÁN FOGLALKOZÁSÚAK, MŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYBEN KÉPESÍTÉS NÉLKÜL DOLGOZÓK SZÁMÁRA!

* SZAKMAI NAP * SZAKMAI NAP * SZAKMAI NAP * SZAKMAI NAP *

A Tolna Megyei Általános Művelődési Központ népművészeti tárgyú szakmai napot szervez 2007. december 13-án, csütörtökön Dombóváron a „*A múlt tárgyai velünk élnek*” címmel.

Helyszín: Művelődési Ház, kiselőadó-terem

Program:

10. 00 órakor: Előadás

A tájházak, tájszobák kialakításának és berendezésének esztétikai, módszertani lehetőségei és követelményei

Előadó: KOMJÁTHINÉ HORVÁTH ÁGNES, Király Zsiga-díjas népi iparművész, a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület elnöke

11. 00 órakor: Szakmai véleménycsere

A helyi tárgyalakotó népművészet örökségének feltérképezése, védelme és népszerűsítése (Módszertani indíttatású beszélgetés)

Témavezetők:

Csík Mária, pedagógus, helyi néprajzkutató, Dombóvár, Élő Lajosné, népi iparművész, Dombóvár, Komjáthiné Horváth Ágnes, népi iparművész, Szekszárd

12. 00 órakor: *Luca-napi meglepetés* (Játékok és étek)

13. 00 órakor: *Népi kézműves interaktív foglalkozás*

Vezetik:

Dr. Say Istvánné, csuhébáb-készítő, Sióagárd, Csík Mária, gyöngyfűző, Dombóvár

A szakmai napra szeretettel várjuk a községi tájházak, tájszobák gondozóit, vezetőit és a népművészeti értékek megőrzése iránt elkötelezett tárgy-gyűjtőket!

Információ kérhető: Szentkirályi Krisztina 06/20-265-7144, szentkiralyi@tmamk.hu

60 órás akkreditált képzést indít Szekszárdon a TMAMK „Szövegszerkesztési ismeretek emelt szinten, Internet-használat, prezentációkészítés” témában. A képzés részvételi díja: 45.000 Ft.

Érdeklődés, jelentkezés: e-mailben kulti@tmamk.hu, info@tmamk.hu,
telefonon 74/505-600/146 vagy 30/530-3657, Bajszné Kiss Magdolna

A megújult tamási Városi Művelődési Központ

(Cikk a Bemutakozó rovatban a 3. oldalon)

